

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszajuttatja a megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 6.

Inség.

(Dr. H. L.) Az idő nem sokat törődik a kalendárium csinálókcal. Kivált télen nem. Téalapó podagrás öreg ur, ő bizony nem igen bajlódik már a spanyol etikettel. Hivatalosan csak december 22-én, karácsony küszöbén volna szabad beköszöntenie, de bizony már november közepén eljött, végigzuzmarázta az ablakokat s az utakra bozontos ősz szakálláról fehér havat rázott.

Mennyi poézist, szórakozást, mulatságot, élvezetet is hoz magával a jómódu emberek számára a tél! A puskás emberek nagyokat vadásznak, a kaszinóban pezsgő élet lüktet, az élénk forgalmu kereskedők, iparosok vételre ingerlő téli kirakatokkal pompáznak a népes utcák esti fényében, az eladó lányok minden igyekvésükkel a bálók felé fordulnak, a gondtalan arany ifjuság s a divatos asszonyok zsuroznak, a diáknép megy a korcsolyapályákra és a tánciskolákba kívánczik.

Szép az élet, vidám a tél annak, akinek a mindennapi kenyér, a betevő falat gondot nem okoz. Akinek megkeresik mások, vagy könnyű szerrel megkeresi maga, aki megtalálja boldogságát a megénekelt barátságos meleg szobában, csinos öltözékben, néha roskadozó, de mindenkor izlésesen terített, rakott asztal mellett.

Annál nagyobb aggodást, annál több

gondot, szomorúságot hoz a negyedik évszak azokra, akiknek nincsen hajlékuk, nincsen ruhájuk, nincsen kenyerük. Az ideai esztendőben az egykor tejben-mézben folyó Kánaán hírében álló magyar hazában jóval kevesebb kenyér termelt a szokottnál. Száraz volt a nyár, amit aztán keservesen megsínyelt a termés. Panaszos hangok járták be az országot. Mi lesz a télen, egész vidékek tönkre jutnak, hiszen a nép élelem nélkül marad, barmai pedig takarmány nélkül. A mi lapunk is többször, mi magunk is nem egy alkalommal foglalkoztunk a téli inség preventív intézkedéseivel a nyár folyamán. Csakugyan, sok minden történt ez irányban a nép fölsegítésére. Emlékezhetünk a fontosabbak közül a lombtakarmánygyűjtési engedélyre, a legeltetés tekintetében adott kedvezményekre, a külföldi olcsó takarmány beszállításának megkönnyítésére, a hatósági inségmunkákra. Kár, hogy a mentési munkálatok a földolagra, a terményértékesítésre nem terjedhettek ki. Népünk — ott, ahol — szépen pénzeltetett volna az idén természetményeiből, de a börze megint csak lefölözte munkájának veritékét.

Megindult a társadalmi akció is, de megint hamis nyomokon. A fényes mulatságok, színi előadások jövedelméből ugyan kevés jutott az inségeseknek.

Abban a hitben voltunk mindazáltal, hogy a nyári védelmi munkálatok biztosították a népet a téli inség ellen, az ország azon vidékein, amelyek egyáltalán

mostoha ellátásuk s így az idén éppen minden termés nélkül maradtak, ugyszintén azokon a vidékeken is, amelyek máskülönben bő terméshozamuak szoktak lenni, az ideai év azonban rekkenő nyarával, gyakori tüzeseteivel, őszi árvizével tökéletesen lesújtotta, kifosztotta és válságos helyzet elé állította őket.

Eddig nem is hallatszolt semmi panasz a biztonsági intézkedések után. De hiszen eddig nem is volt még tél, annak most vagyunk még csak az elején. Így hát, amint a jelek mutatják, még nem tudhatjuk, hányat ütött az óra. Még nem dicsérhetjük a napot, mert még nem nyugodott le, nem is nyugszik le sokáig. Azon, hogy szerencsésen kiláboltunk az inségből, majd ráérünk tavasszal épülni és örvendezni.

Most egyelőre azt olvassuk, hogy Bácskában a gazdasági egyesület jelentése szerint a vármegye 126 községe közül 52 néz inség elé, aminek legnagyobb részben a rossz kukoricza és burgonyatermés az oka. A biharmegyei inségjelentésekről nem kell e lapok olvasói előtt bővebben megemlékeznünk. Szomorú tünetei köztudomásuk. Ha már most a bácskai és bihari szemüvegen keresztül nézünk a téli hómezők felé, akkor ugyancsak homályos és bizonytalan lesz a kép, amely szemünk elé tárul. Ki tudja hány vidékre hoz majd a tél dereka éhínséget, a tavasz betegséget és a parazita népvészerek aknamunkája népzendülést. Ahol lehet, ezt meg kell akadályoznunk. Dolgozzanak

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szeszély.

Irtá: Paul Marguerite.

Troisetoiles ur és a felesége, a vonatról érkezve, a hintó párnáin hanyagul hátradőlve, a tolyó partja mentén a kastély felé robognak. A telivérek magasra rugják lábaikat, szinte tánczléptekben ügetnek előre; szerszámukon az ezüst lánczok mint apró csengők verődnek össze és habpelyhek repülnek le róluk. A kocsis és az inas szertartásos merevséggel ül a bakon; a kabátjuk hátán a két fényes gomb, mint két szempár látszik az uraságokon örködni.

Troisetoiles ur és a felesége mintha ezeknek a fémes tekinteteknek a hipnozisa alatt volnának, mindketten hallgatnak, mindkettő komoly. A férj már szokása szerint őrzi meg ezt a méltóságteljes külszint minden helyzetben, amint ez egy milliomoshoz és senatorhoz illik; a feleség pedig, mert a falusi friss levegő,

amely után hónapok óta vágyott, kissé elbágyasztotta és árt rózsás arczbőrének.

A fazonon túlról most egyszerre különös illatot hoz feléjük a szél. A férj az orrát firtogatja, mintha kellemetlen ellentétet érezne a virágok illatába elvegyülni. Madame ideges természetére hamar hatással van ez s ő így szól:

— Mintha káposztalevest éreznék! . . .

A marquis ur hidegen, flegmával feleli:

— Igen . . . csak azt szeretném tudni, hogy ki merészel a kastély közelében ilyen pokol-konyhát . . .

— Oh, ön annyira kellemetlennek tartja ezt az illatot?

— Egész bensőm háborog, ha csak rá gondolok . . . Most látom, hogy cigányok telepedtek ide a kerítés mögé, amolyan csavargó népség, amely nem visel cipőt. Hogy engedhetik meg az embereim ezt a botrányos állapotot itt . . . én nálam! . . . A jó ég tudja, mit főzhetnek össze abban a fazekukban, amelyet két téglá közé állítva melegítenek. Valóban vigasztalhatatlan vagyok, édesem, hogy önnek

— ha csak néhány pillanatra is — ezt a rettenetes büzt kellett éreznie . . .

Madame kissé elpirult, aztán elsápadt. Hízlekedve a férjéhez hajolt és a fülébe suttogta:

— Egy kissé különösnek fog mondani, barátom . . . restellem is egy kissé . . . de — képzelve — az a hóbertos kedvem támadt, hogy . . . hogy szeretném azt a levest megköstölni!

Troisetoiles ur iszonyattal fölpattant. Kezre nyílt nagy szeméit a feleségére meresztette, mintha azt megtévelyodottnak hinné.

— Ah, ne tagadja meg ezt a kérésemet — könyörgött a szép asszony. — Tudom, hogy esztelenséget kívánok, de ne feledje el, hogy csak szeszély . . . és ha ön megtagadja a teljesítését, tudja mit mondott az orvos . . . nem szabad ellenkeznie velem.

— De imádot drágám, ezt lehetetlen megengednem! Talán éhes ön . . . ebben az esetben csak öt percet kell türellemmel lennie, azonnal otthon leszünk . . . de minden eshe-

Csak új évig!

1 pár	női	finom	lissé	vagy	boxbőr	czugos	czipő	frt.	3.50
1 >	>	>	>	>	>	fűzős	>	>	3.80
1 >	férfi	>	>	>	>	czugos	>	>	3.75
1 >	>	>	>	>	>	bergsteiger	>	>	4.-

Szenzáció!

ezenkívül mindentéle **bőr** és **posztó-czipők**, nők, férfiak és gyermekek részére, valamint **csizmák** hasonló olcsó árban

Tartós! csakis **Leitner Lázár** üzletében kaphatók. **Olcsó!**

a hatóságok tovább is, de tanítsák meg dolgozni a népet is. Tanítsák meg okos, keresztény gazdasági politikára, amely akkor gyűjt, amikor van mit, hogy legyen a nehéz napokra.

Zászlósurak eskütétele.

Gróf Apponyi Sándor, gróf Festetics Taszilo és gróf Wenckheim Frigyes, a legutóbb kinevezett zászlósurak tegnapi eskütételénél gróf Tisza István miniszterelnök és gróf Bánffy György királyi főajtónállómester asszisztáltak, míg az eskümintát gróf Khuen-Héderváry Károly ő felsége személye körüli miniszter olvasta.

A királyi kihallgatások elmaradnak.

A király Magyarországon való jelenlegi tartózkodása alatt többé nem tart általános kihallgatást.

A kormány üdvözlése.

A magyar-igeni szabadelvű párt Tisza István gróf miniszterelnöknek üdvözlő táviratot küldött és a kerület képviselőjét, Verner Gyula dr-t a parlamentben tanúsított magatartásáért bizalmáról biztosítja.

A vajda-hunyadi választókerület tegnapi gyűlést tartott amelyen mintegy 300 választópolgár vett részt. Butsy Lipót elnök a gyűlést megnyitván, határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet lelkesedéssel elfogadtak és a kormányt táviratilag üdvözlötek.

Politikai válság.

A parlamenti rendőrség.

A parlamenti rendőrség dolga minden czáfolat ellenére folyik tovább. Eredetileg negyven embert válogattak, még pedig 39 csendőrt és egy huszárt.

Ezek közül 8 lemondott. A lemondottak helyébe 10 újat választottak ki, úgy hogy a mai létszám 42. A ruhák tegnap elkészültek. Mikor a dorottya-utcai szabó, kinél a fekete egyenruhák készültek, ezeket tegnap beszállította a Házba, a Ferencz József-téren nagy népcsoport verődött össze és odakiáltotta a ruhákat póznákon hordó legényeknek: «Nini,

itt viszik a hóhéruhákat!» Vagy ötszáz ember kísérete a ruhahordókat a Ház kapujáig és szidta őket, akárcsak ők volnának a bűnösök ebben a csunya történetben. Érdekes, hogy a t. parlamenti rendőrök nem kapnak csizmát, hanem pantallót fognak viselni és a magyar jelleget a nemzeti színű vállszalag fogja jelezni.

Elmés dolog; nyilván azt akarja jelképezni, hogy a parlamenti rendőrség nem magyar intézmény, hanem csak úgy félvállról akarják ráaggatni a magyar jelleget.

Haditanács a parlamentben.

Tegnap délben haditanács volt a parlamentben. Gróf Tisza István miniszterelnök ült össze Perczel Dezső elnökkel, báró Feilitzsch Artur és Jakabffy Imre alelnökkel, hogy megállapítsa az első ülés taktikáját. Az értekezlet az elnök hivatalos szobájában folyt le és az ajtó előtt annyi darabont állott őrt, amennyiből egész vidéki szárnyparancsnokság kitalnék. Az első ülés — ez már bizonyos — kedden, *e hó 13-án* lesz. A háznagyi hivatalban az első három ülésre lefoglaltatta a kormány az összes jegyeket.

Készülődés a választásokra.

Egyik fővárosi esti lap, mint a jövőre messze kiható tényről említi, hogy a vidéken a választások az egyes ellenzéki csoportok között teljesen leomlottak. A vidéki pártok messzebb mentek a képviselőknél; ők nemcsak a mostani állapot megszüntetésére szövetkeztek, hanem valósággal egybeolvadtak és egyenesen arra dolgoznak, hogy *egyetlen ellenzéki jelölt legyen a legközelebbi választásnál mindegyik kerületben* és ez egy mögé akarnak sorakozni teljes erővel és ezt az egy jelölt et csendes és higgadt megegyezéssel abból a pártból akarják venni, melynek az illető kerületben legtöbb talaja van. Csak a Dunántul ilyenformán a kormány 15 kerületet fog elveszteni. A központi pártoknak majd ezekkel a tényekkel számolniuk kell, mert különben a vidéki pártok majd maguk fognak ezekkel számolni és a központot sorsára fogják hagyni. Idefent szétbomolhatik Tisza bukása vagy a lex Daniel visszavonása után az ellenzéki szövetség, a vidéki választóközönseget, magát a népet nehéz lesz ismét divergáló elemekre szétbontani.

A keletázsiai háború.

Rosdesztvenszky pótlo jelentése.

Pétervár, decz. 6. A tengerészeti vezérkar Rosdesztvenszki tengernagynak következő pótlo jelentését közli az október 21-iki északi-tengeri esetről: Miután a Knyaz Szuvarov nevű pánczéloshajó már beszüntette tüzelését, a pánczéloshajó bal szárnyán levő Dimitrij Denszkoj és Anzora nevű czirkáló két fény-szórót hoztak működésbe, amelyek a hajóhadat megvilágították. Attól félve, hogy a messze röpülő lövegek a hátul saját hajóikat érhetik, a Knyaz Szuvarov pánczéloshajó jelet adott a tűz általános beszüntetésére, ami azonnal meg is történt. A tűz alig tartott tíz percig. Drót-nélküli táviróval megállapították, hogy az Aurora nevű czirkálóhajót öt messzeröpült löveg érte és három 79 milliméteres és két 45 milliméteres löveg. E hajók lelkésze súlyosan, egy ember pedig könnyen sérült meg. A pap később Tangerben meghalt.

Az orosz hajóhad.

Dsibuti, decz. 6. Az orosz hajóhadat csak orosz torpedónaszádok látták el élelmiszerral. Ugylátszik a hajóhad jó állapotban van. A parancsnok meglátogatta a hatóságokat. Semmiféle incidens nem történt.

Ucsiacsi megszállása.

Tokió, decz. 6. A császári főhadiszállás ma a hadseregtől a napokban érkezett következő jelentést teszi közzé: E hó 3-án reggel 2 órakor gyalogságunk megszállotta Ucsiacsi felét és az ellenséget észak felé űzte. A falut elől egy orosz gépfegyverekkel ellátott gyalogsapat tartotta megszállva. A mieink közül tizenketten sebesültek meg, az oroszok közül több mint harminczan.

A Recsitelni horgonya szabadon.

Brest, decz. 6. Buvároknak, akik gőzbárkán mentek Carmeretbe, sikerült a Recsitelni horgonyát szabaddá tenni. A torpedózuzó csendes időre vár, hogy távozhasson.

Megozáfolják a pétervári hadtest mozgósítását.

Pétervár, decz. 6. Az orosz távirati ügynökség jelenti: Jól értesült forrásból eredő közlések szerint nem igaz a külföldi sajtóban elterjedt az a hír, hogy novemberre tervbe vették a pétervári hadtest mozgósítását.

tőségre az utításkában is van néhány sandwich és egy palaczk spanyol bor . . .

— Nem, nem! Én nem akarok sandwichet, nem is vagyok éhes. De leküzdhetetlen vágyam támadt megkóstolni azt a levest . . . még pedig azonnal!

— Gondolja meg, madame, hogy a szakácsnők 4 perc alatt a legjobban elkészíti önnek; még pedig tiszta edényben . . .

— Nem, nem; én ebből a levesből akarok. Kérem, állítsa meg a lovakat. Nézze, milyen érdekes ez a cigánycsoport; ezek a félig meztelen gyermekek . . . és az az öreg asszony, aki a levest főzi . . . Biztosítom önt, hogy ennek a levesnek nincs rossz illata; sőt kitűnő, balsamos az illata. Az ég szerelmére, Gaetano, teljesítse a szeszélyemet!

Hanem a marquis odakiáltott a kocsisnak:

— Hamar haza!

És két kézzel tartotta átkarolva a feleségét, nehogy kiugorják a hintóból.

— Legyen esze, édesem; csillapítsa le az idegeit

— Beteg leszek; nagyon beteg . . . és ezt ön akarja!

— De hogyan képzelem, hogy megengedjem önnek, ezek közé a rongyos emberek közé menni és kérni a tisztátalan eledelükből! . . . Gilberte, térjen magához, édes egyetlenem; — illetlen dolog ilyen jelenetet játszani a cselédeink előtt.

— Mit törődöm én az embereinkkel! Ki

fogom kiáltani az egész világban, hogy ön milyen zsarnok; — óh, bár csak itt volna az édes anyám! Megirom azonban neki! Azaz nem, — magam mondom el neki; vigyen visza a vasúthoz! utazom azonnal! én nem élek többé önrel . . . soha, soha be nem lépek házába többé!

— Tehát minden áron meg akarja izlelni azt a förtelmes lét? . . . Nos, legyen meg az akarata; hanem meg vagyok győződve arról, hogy ön maga fog nekem szemrehányást tenni, amiért vissza nem tartottam. És ha majd megmérgezi önt az a rettenetes lé, tulajdonítsa a szerencsétlenségét hihetetlen szeszélyességének! . . .

— Lehet, hogy igaza van! . . . Nyujtsa kérem a karját. Kísérjen odáig . . .

A marquis egészen belepirult a szégyenbe, hogy neki, a hatalmas nagy urnak ilyen házában tolvajoktól kell egy tányér levest kérni! . . . Legjobban csodálta azonban feleségét, aki gyermekes örömmel és az undor legcsekélyebb érzete nélkül gázolt át a szennyes területen a farakások közt és odalépett a tűzhelyhez.

A cigányok meglepetve pattantak föl fektükből, alázatosan vigyorogva lekapták kalapjukat, már akinek kalapja volt; a félig azaz csaknem egészen meztelen rajkók pedig visongva siettek az uraságok köré. A marquisné mosolyogva köszöntötte őket és spanyol nyelven megszólította azt a vénasszonyt, aki a tűzhely körül foglalatzkodott. A boszorkánynak rö-

tön nagy örömtől sugárzott az arca: szempillantás alatt befutott a sátorba és egy bádogcsészét hozott. Azt hamar megtöltötte levessel és a marquisnének kínálta.

Madame de Troisetoiles nagyon sápadt lett amikor végre a sóvárgással megkívánt leveshez jutott. A férje azt hitte, hogy annak a megpillantása már ki is elégitette a szeszélyét; de nagy bámulatára azt látta, hogy a marquis minden habozás nélkül hirtelen az ajkaihoz emeli a bádogedényt és — fenéki kiissza. Hanem akkor aztán eldobta a csészét, gyors mozdulattal leoldotta egyik értékes karpereczét, azt oda adta a cigányasszonynak; — aztán a férje karjába fűződve, nagy szegyenkezéssel és szinte futva menekült vissza a hintóhoz.

— Gilberte, Gilberte! — suttozta a marquis; — hogy érzi magát? rosszul van? . . . nem tudom megérteni, mint volt képes meginni . . .

— Megmagyarázom önnek, — felelte gyorsan a marquisné . . . Amikor az első csöppet megízleltem, szerettem volna kiönteni a többi; de látva a cigányasszony boldog és büszke arcát, nem mertem neki ilyen bánatot okozni. Pedig rettenetes ital volt! Most azonban ne kövessen. A marquis látta eltűnni a feleségét egy cserje mögé. A zsebkendőjét az ajkához szorította a szép asszony . . .

— Ha nem tudnám, mi az asszonyi szeszély, — gondolta a marquis — most alkalom nyílt megismerni.

Kísérlet az északi arcél elfoglalására.

London, decz. 6. A Daily Telegraph jelenté Csifuból: A japánok kemény kísérleteket tesznek az északi arcél elfoglalására. Port-Arthurból és Dalniból érkezett utasok jelentik, hogy a japánok naponta kapnak megerősítést ágyukban, lőszerben és légénységben, de az oroszok mégis kitartók. A vasut tűzértegeket és légénységet is szállít Liaojangba. Mukdenből olyan hírek érkeznek, hogy az oroszok előrenyomulnak.

Az általános helyzet nem változott.

Mukden, decz. 6. A középén és a jobb szárnyon lefolyt négy napos tűzharc az általános helyzetet semmit sem változtatott. Az emberek szorongva lapulnak meg a bombáktól biztosított árkokban, ami az ideges, folyton tartó feszültséggel együtt sok megbetegedést okoz.

Felrobbantott vasutvonal.

Pétervár, decz. 6. Az orosz távirati ügynökség jelenti Karbinból tegnapi: A kunguzok a vasuti vonalat innen Mukden felé 26 versznyi hosszúságban felrobbantották. Egy érkező vonatot még idejében feltartóztattak és a pályát kijavították.

Halasztást szenvedett vasutépítés.

Pétervár, decz. 6. Az orosz távirati ügynökség jelenti Mukdenből 5-éről: A Föngvancsöng—sahecsi-i vasut építése anyaghiány miatt halasztást szenved. Ugy tervezik, hogy a forgalmat vontató lovakkal fogják fentartani.

Benzülöttek támadása.

Tanger, decz. 6. A Compagnie Marocaine igazgatója, Gautschot, aki a városon kívül a tengerparton lakik, tegnap este egy benzülött rablócsapat megtámadta. Ugy látszik azok voltak a támadók, a kik rövid idő előtt az Arris nevű angol házát támadták meg. Az őrség tüzeln kezdett a támadókra, mire azok eltűntek.

Oku tábornok nem halt meg.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik kínai forrás szerint, hogy Oku tábornok erősen megbetegedett. Az a hír, hogy meghalt nem felel meg a valóságnak.

Az oroszok vesztesége.

Budapest, decz. 6. (Saj. tud. táv.) Londonból jelentik, hogy az oroszok többször támadást intéztek a japánok ellen, hogy a 203 méteres dombot visszafoglalják tőlük, de a japánok mindig visszaverték a támadást. Az oroszok vesztesége a 203 méteres dombnál 3000 emberre tehető.

UJDONSÁGOK.**Katholikus Szabad Liceum.**

Mária nevével kezdi meg idej előadások sorozatát a Katholikus Szabad Liceum. *Immaculata*-ünnepélyt rendez s azzal fejezi ki hódolatát Magyarország Patrónája iránt.

Az ünnepélyt a prem. rendi kath. főgimnázium dísztermében tartják meg a következő műsorral:

1. Dr. Szemethy Géza: «Pápai himnusz». Éneklük az Orsolya-zárda tanítónőképezdájének növendékei.

2. «Ünnepi beszéd». Tartja dr. Karsch Lollion.

3. *Nevoráll* István: «Tiszta szűz liliom». Éneklük az Orsolya-zárda tanítónőképezdájének növendékei.

4. «Üdvözlőgy». Legenda napjainkból. Irta és felolvassa dr. Krüger Aladár.

5. «Himnusz». Éneklük az Orsolya-zárda tanítónőképezdájének növendékei.

Az ünnepély holnap, csütörtökön d. e. 11 órákor kezdődik. A meghívók a tegnapi nap folyamán szétküldettek. Ha valaki meghívóját tévedésből meg nem kapta — a mi a közel 1000 meghívó expedálásánál könnyen megeshetett — szíveskedjék meghívóért a Tiszántul szerkesztőségéhez fordulni.

TÁJÉKOZTATÓ.

Decz. 8. Katholikus Szabad Liceum Immaculata-ünnepélye.

Decz. 17. Kath. Szabad Liceum estélye. *Vay* Péter gróf előadása.

Jan. 22. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. *Károly Irén* előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

* **Boldogasszony fogantatásának jubileuma.** A Szeplőtelen fogantatás hitágazata kihirdetésének félszázados jubileuma alkalmából tegnap délután tartott ajtatosságon is nagy számmal v. ttek részt a hívek. A székesegyházban mély áhitattal hallgatták a hívek *Grócz Béla* prépost-kanonok szép egyházi szónoklatát. — Ma a székesegyházban délután öt órákor, valamint az összes róm. kath. templomokban ismét lesz ajtatosság. A székesegyházban *Bundala* Mihály kanonok, a Szent László-templomban *Halász* Gyula papnevelői lelkiigazgató tartja a prédikációt.

A jubileum alkalmából ünnepélyek is lesznek Nagyváradon. A katolikus jellegű intézmények fényes ünnepség keretében hódolnak az Üdvözítő édes anyjának.

A *katholikus kör* ünnepélyéről más helyen írunk.

A *papnevelő intézet* szombaton, az újvárosi *Immaculata intézet* pedig vasárnap rendezi ünnepélyét a szeplőtelen fogantatás kihirdetésének 50-ik évfordulója alkalmából.

A *róm. kath. főgimnázium* tanári kara és ifjúsága holnap, *csütörtökön* az évforduló napján ünnepel a főgimnázium dísztermében. Az ifjúság két egyházi énekszámval s *Mártoncsik* L. Albert tanár ünnepi beszéddel szerepel. Ünnepély után nagymisét mond a rend templomában *Novotny* S. Altonz igazgató, házfőnök.

* **Bizalom a kormánynak — a városi közgyűlésen.** A nagyvárad szabadelvű párt, mely már táviratban üdvözölte *Tisza* István miniszterelnököt, valamint a kormányt és az orsz. szabadelvűpártot a november 18-iki törvénytérítésért és jogtiprásért, a város közgyűlési termébe is be akarja vinni a harcot, azon indítvánnyal, hogy Nagyvárad városa szavazzon bizalmat a kormánynak. Már megemlékeztünk arról az indítványról, amelyet több városatya adott be a pénteki közgyűléshez. A multak tapasztalatai szerint nagyon valószínű, hogy meg is fogja szavazni a többség. De előreláthatólag nagy vihar fogja megelőzni a szavazást. A városi tanács, mint állandó választmány tegnap tárgyalta a beadott indítványt s *egyhangulag* elhatározta, hogy az indítvány elfogadását javasolja a pénteki közgyűlésnek. Csudálkozunk, hogy a tanácsban egyhangulag ment át az indítvány. Talán nem voltak ott mindnyájan?

* **A rendőrség lakbér pótléka.** A nyomorúságosan fizetett rendőrlégénység részére a folyó évben 5000 koronát szavazott meg Nagy-

várad város törvényhatósági bizottsága. A jövő évi költségvetés tárgyalásánál a pénzügyi szakbizottság javasolta, hogy a rendőrök részére az 1905. évre is szavazza meg a város törvényhatósága a pótlékot, amelylyel legalább némileg segítve van a rendőrség egy része. Ez összegből 40 rendőr élvezett egyenkint 120—120 koronát. Ez ugyan nem sok, de mindenesetre jobb a semminél. Hiszszük, hogy a pénteki közgyűlés nem fog elzárkózni a méltányos javaslat megszavazása elől.

* **Városi közgyűlés.** Nagyvárad város decemberi közgyűlése a csütörtöki ünnep miatt pénteken, december 9-én lesz. A tárgyszerozat még nem jelent meg, de előre jelehetjük, hogy már régen nem kerültek oly érdekes és fontos ügyek a törvényhatóság elé, mint ez alkalommal. S elkekeredett, éles politikai harcra lehetünk elkészülve a szabadelvűek, helyesebben Tisza-pártiak azon indítványánál, hogy a mostani politikai viszonyok előidézéséért szavazzanak bizalmat a kormánynak. Ezenkívül egész sereg nagy kérdés kerül elő. Ilyen a jövő évi költségvetés, amelyet valószínűleg erős kritika alá vesznek. Interpellációkra is van kilátás, a polgármester azon tapintatlan eljárása miatt, amelyet az egyesült ellenzék itteni nagygyűlése alkalmából követelt. Szóval érdekes közgyűlésnek nézünk elébe s jó, ha két nap alatt eljutnak az utolsó tárgyhöz.

* **Baleset a gödöllői vadászaton.** A gödöllői vadászaton, melyen igen sok illusztris vendég között Lipót bajor herceg is részt vett, tegnap csaknem nagy szerencsétlenség történt, így is kisebbszerű balesetről adhatunk tudósítást. A király távollétében tegnap folytatták a vadászatot és ezalatt megtörtént, hogy Lipót bajor herceg fegyvere véletlenül elsült. A golyó egy véletlen szerencse következtében nem tett nagyobb kárt a hercegben, csak a karját horzsolta, úgy hogy a sebesülés csak könnyebb természetű. A sebet a gödöllői orvos mosta ki és látta el kötéssel, komplikációtól nem kell tartani.

* **A közig. bizottság újraalakítása.** A folyó év végén Nagyvárad város közigazgatási bizottságakól dr. *Berkovits* Ferencz, dr. *Hoványi* Géza, *Mihelfy* Adolf, *Rádl* Ödön és *Szokoly* Tamás kilépnek, mivel megbízatásuk lejár. A törvény értelmében az így megüresedett helyeket még ez évben be kell tölteni titkos szavazással. Nagyvárad város törvényhatósága a decemberi közgyűlésre tüzte ki a választást, amelynél előreláthatólag a kilépeteket választják be újra a közigazgatási bizottság tagjaiul.

* **Ő Felsége a nagyharsányiaknak.** A nyáron a nagy szárazságon kívül más elemi csapás is sújtott az ország számos vidékén: a tűz Biharvármegye Nagy-Harsány községében is nagy pusztítást vitt véghez a vörös kakas. A község számos lakója lett a csapás következtében földönfutóvá s a legnagyobb nyomor elé nézve léptek a télbe. A szerencsétlen tüzkárosultak nyomorát némileg enyhítette a részükre mindenfelől nyújtott segély, most pedig maga a koronás fő nyújtott a tüzkárosultak részére tekintélyes segélyt. Ő felsége magánpénztárából egyezer korona segélyt adományozott a nagy-harsányi tüzkárosultak részére.

* **A derecskei nagy vadászat,** amely most két napig tartott, 600 db. nyulat hozott terítékre a vadász társulatnak. 47 vadász vett részt, kiknek névsorát itt adjuk: *Bedthy* László főispán, *Miskolczy* Ferencz alispán, *Nyirák* Lajos miniszteri tanácsos és a park-club titkára Budapest, *Horváth* Lothár alezredes Nagyvárad *Miskolczy* kataszteri felügyelő Debreczen, *Rádl* Ödön Nagyvárad, *Miskolczy* Barna, *Varró* Do-

mokos Nagyvárad, *Körffy* Ferencz Pocsaj, *Doboz* Kálmán főszolgabíró, *Szántory* Dezső H. Pályi, *Szamuely* Barna Namény, *Harczari* Géza Vámospécs, *Fráter* Akos, *Szűcs* Ödön H. Pályi, *Györffy* József, *Wass* János Debreczen, *Gardig* Gyula, *Csernecsky* József Kis-Szántó, *Dely* Imre Peres pusztá. *Tolnay* Gyula mérnök és *Karkoványi* Dezső egyetemi tanár segéd Budapest, ifj. *Szilágyi* Jenő, *Szamuelyi* Viktor, *Tardy* György B.-Ujfalu, dr. *Buday* József, ügyvéd, dr. *Móricz* Ernő Pocsaj, *Fényes* Akos Debreczen, *Szilágyi* Jenő Nagy-kettős pusztá, *Fényes* Béla, *Wertheimstein* Henrik B.-Ujfalu, *Fráter* Barnabás főszolgabíró, *Reinle* főispáni titkár, *Racsek* János, *Fráter* Tibor, *Kondacs* Samu, *Szkurka* Andor, *Fülöp* Géza, *Nadányi* Miklós és Pál, *Korda* Andor földbirtokos M. Cséke, *Bérczy* Imre főszolgabíró Élesd, gróf *Rhédey* Richardó Virsolog, *Balogh* Tihámér Szt-Kozma pusztá, *Sárkány* József plébános, *Leszkay* János, *Sebess* Gyula, *Eieber* József ref. lelkész, *Márkus* József, budapesti főpolgármester, ki közbe jött akadály miatt nem jöhetett, kimentette magát.

* **A szinigazgató szubvenziója.** *Somogyi* Károly szinigazgató a tolyó évben részére megadott 3000 korona városi szubvenziót kérte a megújított szerződés egész tartamára, vagyis 1907-ig. A főszámvevő a jövő évi költségvetésbe felvette a 3000 koronát, a pénzügyi bizottság azonban törölte. A városi tanács a közgyűléshez benyújtandó előterjesztésében szintén a szubvenzió megadása ellen szól, mert azt csak közköltő emelés révén tudná Nagyvárad városa beilleszteni a jövő évi költségvetésbe, ilyet pedig nem szabad tenni, mert a város közönségét nem lehet újabb teherrel sújtani a szinigazgató zsebéért.

* **Fölmentett főispán.** A Budapesti Közlöny legújabb száma jelenti hivatalosan, hogy Ő Felsége gróf *Hadik* Béla, Zemplénvármegye főispánját ezen állásától buzgó szolgálatának elismerése mellett, saját kérelmére fölmentette.

* **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter a székellyhidi m. kir. adóhivatalhoz *Főnyi* Károly kassai adóhivatali segédet adóhivatali pénztárnokká, Zs. *Szabó* János salgótarjáni adóhivatali gyakornokot pedig a nagyszalontai m. kir. adóhivatalhoz adótisztté nevezte ki.

* **Kitüntetések.** Ő Felsége postupiczi dr. *Kostka* Antal miniszteri tanácsos és a kincstári jogügyigazgatóság főnökének, buzgó és sikeres szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét, dr. *Navratil* Imre a székesfővárosi Szent-Rókus kórház főorvosa és címzetes egyetemi nyilvános rendes tanárnak a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül a m. kir. udvari tanácsosi címet, *Seidl* Ambrus miniszteri tanácsos és az országos központi hitelszövetkezet ügyvezető igazgatója és törvényes utódainak a pénzügyek és közgazdaság terén teljesített szolgálatai elismerésül a magyar nemességet »magyarárai« előnévvel adományozta.

* **Uj ügyvéd.** Nagyvárad ügyvédi kara új taggal szaporodott. Dr. *Fráter* Pál Nagyváradon, Fő-utca 9. számú ház emeletén ügyvédi irodát nyitott.

* **Jó a jég.** A kemény téli idő a korcsolyázóknak meghozta az örömet. A Városliget taván, a csekély vízállás dacára, elég jó jég van, amelyen már tegnap sokan korcsolyáztak. Nagy gonddal folyton hizlalják a jeget, hogy mielőbb kitűnő jégpálya álljon a közönség rendelkezésére.

* **Aki háromszor akasztotta föl magát.** *Grósz* József komádi-i lakosnak nem valami kedves lehetett az élete, mert háromszor akart megválni tőle. Legelőször fiatal korában

akasztotta fel magát, de nem ért el semmi célra, mert még idejekorán levágták a kötélről. Másodszor két évvel ezelőtt követett el öngyilkossági kísérletet, eredmény nélkül. Az öreg *Grósz* tegnap 85 éves korában ismét felakasztotta magát s most el is érte vele célját, mert meghalt. A község előjárósága értesítette az esetről a nagyvárad királyi ügyészséget, mely engedélyt adott a hulla eltemetésére.

* **Ködbe burkolt város.** Akárcsak Londonban, olyan köd szállott reánk két nap óta. Már vasárnap este átláthatatlan volt a köd s azóta tart állandóan, csak éppen nap közben tisztul egy kissé a levegő, de amint bekövetkezik az alkonyat, nehéz, fojtó köd ereszkedik újra le s alig látunk pár lépésnyire. A villamos izzólámpák alig látszanak s még az ivlámpák is gyenge világot bocsátanak át a sűrűségben. A gyenge tüdejű emberek nagyon megérik a fojtó köd káros hatását.

* **Öngyilkos földműves.** *Hokmai* László ottományi földműves, tegnap reggel házának padlásán a gerendára fölakasztotta magát. Hozzá tartozói mire észre vették *Hokmai* tettet, már halott volt. Az elhunyt után nagyszámu család maradt. Hogy miért lett öngyilkos, azt még hozzátartozói sem sejtik.

* **Van szerencsém a n. é. közönség** becses tudására hozni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern helyiségben minden szerdán este kitűnő tündős, májas, véres hurka és kolbász kapható. Ugy mint minden pénteken este halpaprikás. Ezenkívül bátorodom becses figyelmüket felhívni a kitűnő érmelléki, nagyvárad és aradi hegyaljai termelőktől beszerzett boraimra, melyet igen tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátom, azon jó reményben, hogy úgy mint eddig, ezentul is kérem becses pártfogásukat, maradtam kiváló tisztelettel **Szabó Gyula** vendéglős.

* **Ritka kedvező alkalom** kínálkozik igen tisztelt olvasóinknak, kézműáru szükségletét beszerezni. A közkezdveltségnek örvendő s általános szolidaritásról s jó és finom áruiról elismert *Wallerstein Fülöp és fiai* cég más vállalat miatt hatóságilag engedélyezett végeladást csinál, s az egész raktár készletét, gyári áron alól kiárusítja. Saját érdekében felhívjuk ez uton is t. olvasóink figyelmét erre a ritka kedvező alkalomra.

IRODALOM.

* **A világ legolcsóbb folyóirata.** Ezt a címet ambicionálja magának az »Érdekes Könyvtár« könyvalaku szépirodalmi folyóirat, amennyiben előfizetési árát egész évre 2 koronában, félévre 1 koronában állapította meg. E csekély ár dacára a lap csak elsőrangú hazai és külföldi írók legkiválóbb elbeszéléseit, novelláit és költeményeit közli. Folytatásos cikket sohasem ad, minden tüzet teljesen befejezett, szép könyvet képez. A lap speciálitása, a »Rejtésvilág« állandó ingyenes melléklet. Speciálitásnak nevezzük, mert csak ez a lap nyújtja olvasóinknak azt a kedvezményt, hogy kivétel nélkül, minden egyes rejtésvilágfejtőnek egy szépirodalmi művet ad jutalomképpen. Az előfizetési összeg az »Érdekes Könyvtár« kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-utca 2) küldendő, ugyanonnan kérhető ingyen és bérmentve mutatványfüzet és előfizetési gyűjtőív is.

* **A román nemzetiségi kérdés sarkpontjai.** E címmel kisebb tanulmányt adok ki, amelyben a román nemzetiségi kérdés jelentőségét, okait s céljait ismertetem s azt a területet, a melyre a mozgalom kiterjed. A román nemzetiségi kérdés politikai életünk homlokterében van s a magyar nemzeti érdekek kívánatosá teszik, hogy közönségünknek minél szélesebb köre megismerje. Tanulmányom megírását a kérdés irodalmának alapos megismerése s az érintett területen tett hosszabb tanulmányozó utak előzték meg. A könyv

január elején jelenik meg s előfizetési ára egy korona. Budapest, 1904. decemberében. *Sebestyén* Ede. (V., Váci-körut 76. I.)

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Mikulás-est.

Csütörtök: d. u. Tavas. Este Széchy Mária.

Péntek: A kis kofa új operett.

Szombat: A kis kofa.

Vasárnap: A kis kofa.

* **A harmadik Mikulás-est.** *Mükedvelői előadás.* Ma este harmadszor ismétlik meg a Szigligeti-színházban. A mükedvelői előadást a József főherceg szanatorium és a városi árvaház javára. A mai harmadik s utolsó mükedvelői előadás programja annyiban szenved változást, hogy a prologót ez alkalommal Vass Blanka k. a. helyett Kohn Ilona mondja, továbbá a hetedik szám helyett Mezey Gyula jughallgató tárogatón opera áriákat és kurucz nótákat ad elő. A mai előadás bérletszűnetben (páros) rendes helyárak mellett megy. A bérlők jegyeit ma déli 12 óráig a színház pénztára fentartja.

* **A kis kofa.** *Stojanovics* gyönyörű zenéjű operettjéből naponta folynak a próbák, úgy hogy a premier pénteken okvetlen megtartható lesz. A társulat operett gárdája nagy igyekezettel indul a harcba, s hisszük, hogy e pompás operett itt Váradon sok előadást fog megérni. *Csütörtökön* két előadás lesz a Szigligeti színházban. D. u. 3 órakor a »Tavas« operett este »Széchy Mária« vigjáték.

Igazságszolgáltatás.

Uj beosztás a törvénytörvényeknél.

A nagyvárad kir. törvénytörvények bírának munkakörét, a törvénytörvények tanácsait s a tanácsok tárgyalási, illetve ülésnapjait az 1905. év tartalmára a következőkben állapítja meg *Bary* József a kir. törvénytörvények elnöke.

Bírák beosztása, tanácsok megalakítása.

I. Közpolgári, urbéri, váltó, kereskedelmi és csődügyek tanácsa. Elnök a kir. törvénytörvények elnöke, helyettes elnökök *Jelentsik István* kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott kir. törvénytörvények bíró, *Kepes Miklós* kir. törvénytörvények bíró, előadó bírák *Mihályházy Kálmán* bíró közpolgári és urbéri ügyek előadója, *Nagy József* a gondnoksági ügyek előadója, *Pallay Jenő* a házassági perek előadója, *Kepes Miklós* közpolgári ügyek és kereskedelmi perek előadója, dr. *Csulyok Béla* közpolgári ügyek előadója, dr. *Szegedy Lajos* közpolgári ügyek és a csődügyek előadója, csődbiztos, *Korn Lajos* közpolgári ügyek előadója, *Biszterszky Elemér* közpolgári ügyek és kereskedelmi perek előadója, *Palánkay Károly* a váltó- és perenkívüli kereskedelmiügyek, továbbá az örökösödési ügyek előadója. Üléseit a tanács hetenként szerdán a II. emeleti 105. számú teremben tartja.

II. Polgári felebbezési tanács. Elnök *Jelentsik István*, helyettes elnök *Geleta Géza*, rendes tanácsstagok *Geleta Géza*, *Böhm Jenő*, póttagok *Mihályházy Kálmán*, *Pallay Jenő*, *Nizsalovszky Endre*, dr. *Szegedy Lajos*. Szóbeli tárgyalásait szerda kivételével minden kőznapon a II. emeleti 126. számú teremben tartja.

III. Telekkönyv. Előadók *Kiss András*, *Hrabal Ottó*.

IV. Vádtanács. Elnök *Nagy József*, helyettes elnök *Ember Géza*, bírák *Debreczeni József*, *Doboz György*, helyettes bíró *Palánkay Károly* albiró. Üléseit hetenként hétfőn a II. emeleti 105. számú teremben tartja.

V. Büntető főtárgyalási tanácsok. a) I. főtárgyalási tanács. Elnök *Milye Gyula*, h.

elnök dr Csulyok Béla, bírák dr Szentlélek László, dr Thury Endre, kíségitők Ember Géza, Hermann Aladár.

b) II. főtárgyalási tanács. Elnök Fassie Pál, h. elnök Böhm Jenő, bírák: Ember Géza, Hermann Aladár, kíségitők: dr Szentlélek László, dr Thury Endre. Üléseit hetenként kedden, csütörtökön és szombaton a II. emeleti 105. számú teremben tartja.

VI. Felelőviteli büntető tanács. Elnök Nagy József, h. elnök Ember Géza, bírák Debreczeni József, Dobozy György, kíségitők Mihályházy Kálmán, Pallay Jenő. Üléseit hetenként kedden, csütörtökön és szombaton a II. emeleti 86. számú teremben tartja.

VII. Esküdtbírók. Elnök Milye Gyula, h. elnök dr Csulyok Béla, bírák Korn Lajos, Biszterszky Elemér, kíségitők Kepes Miklós, dr Szegedy Lajos. Tárgyalásait az alább felsorolandó esküdtbírói ülészekok alatt az esküdtbírói tárgyaló teremben tartja.

VIII. Vizsgálóbírók. Vizsgálóbíró Nizsalovszky Endre kir. törvényszéki bíró, vizsgálóbírói helyettes: további intézkedésig Ember Géza kir. törvényszéki bíró.

Esküdtbírói ülészekok: a 24644/1899. I. M. számú rendelethez képest: januárban 16-31-ig, februárban 20-28-ig, márcziusban 20-31-ig, áprilisban 17-30-ig, májusban 15-31-ig, júniusban 19-30-ig, szeptemberben 18-30-ig, októberben 16-31-ig, novemberben 20-30-ig.

Ezt a beosztást Bary József törv. elnök a kir. törvényszék bírói tagjaival és a kezelőhivatalok vezetőivel tudomás végett közölte s egyuttal elrendelte, hogy annak egy-egy példánya a kir. törvényszék összes tanácsstermeiben kifüggesztessék.

Az ügy és tanácsbeosztással kapcsolatos egyéb intézkedéseimet később külön fogja közölni a bírói személyzettel az elnök.

Egy képviselő bűnpöre.

— A főtárgyalás második napja. —

A bíróság nagy érdeklődés mellett folytatta tegnap délelőtt a budapesti büntetőtörvényszék dr *Doleschall* Alfréd elnöklété alatt *Eötvös* Bálint országgyűlési képviselő bűnpörében a főtárgyalást.

Az első tanu *Darvas* Jenő ügyvédjelölt, aki 1896-tól 1901-ig *Eötvös* Bálint irodájában dolgozott *Kaczián*ét ismeri, kétszer, beszélt is vele.

Az elnök: Mit tud a *Kaczián*é 90.000 koronájáról?

— *Eötvös* egy izben behívott dolgozó szobájába, ott bemutatta *Kaczián*ét, aki a vagyontól férje vagyonától el akarja különíteni és felkért, engedjem meg, hogy a nevem alatt pörölhessenek *Kaczián* ellen 2 darab egyenként 45.000 koronáról kiállított váltót. Megállapodtak abban is, hogy én 4000 koronát fizetek életjáradék címen *Kaczián*ének.

— Ön bele ment ebbe?

— Bele mentem, mert *Eötvös* viszont nekem írást adott, hogy a vagyoni felelősség őt terheli.

— Igaz, hogy életjáradéki szerződést is kötötték?

— Nekem erről semmi tudomásom nincs.

— Pedig *Eötvös* határozottan allítja, hogy írásban is megkötötték a szerződést az ön jelenlétében.

— Ez valótlan állítás.

— Miért igyekezett ön szabadulni később az obligóból.

— Mert mikor *Eötvös* a vaáli kerületben képviselőjelöltnek fellépett, már akkor szellőztetni kezdték az ő viselkedését a csepelszigeti banknál és én nem akartam, hogy egy ilyen szinleges szerződés dolgában együtt szerepeljek vele. Sikerült is az obligóból teljesen szabadulnom.

— Milyen viszonyban volt *Eötvös* *Kaczián*éval?

— Nem mint ügyvéd, hanem mint jó

rokon érintkezett vele. *Kaczián*é egyideig *Eötvös*nél is lakott.

— Hát dr *Kepes* Gyulának milyen szerepe volt az ügyben?

— Úgy tudom, hogy *Kaczián*é jogi tanácsadója volt.

— És mennyi honoráriumot kapott ezért?

— Erről sejtlemem sincs.

Az elnök szembesíti *Eötvös*t *Darvas*sal, — mire *Darvas* az *Eötvös* kérdéseire így felel:

— Képviselő ur téved; nem akarom mondani, hogy valótlan dolgokat mond a képviselő ur.

Eötvös: Pedig mi összeszámoltunk és megállapítottuk, hogy az összeg nem egészen 4000 korona.

— Ez nem áll.

— Kérem, elnök ur, felmutatok egy *Darvas* által is aláírt okiratot, amelyből kitűnik, hogy leszámolok.

Darvas: Ez egy szinleges elszámolási okirat, amely csakis *Kaczián*é megnyugtatására gyártottunk valamelyik kávéházban.

A szembesítés után dr *Kepes* Gyula ügyvédet hallgatta ki a törvényszék.

A tizenhárom sztrájkbizottság bűnpöre.

A budapesti büntetőtörvényszék két heti tárgyalás után a sztrájkoló vasutasok vezetőit: a tizenhárom bizottságot, amely ellen az ügyészség azzal vádolt, hogy a hivatali kötelességüket megtagadták és társaikat is erre bírták, a vád alól teljesen fölmentette, kimondva többek között azt is, hogy a vasutas nem közhivatalnok. A királyi ügyészség megfőlebbezte az ítéletet és a királyi ítélőtábla *Freinreisz* István elnöklété alatt tegnap délelőtt kezdte meg a pör tárgyalását. Az egész délelőtt a monstre-bűnpör anyagának ismertetésével telt el.

NYILTTÉR.

Némethy Ferencz
ügyvéd
irodáját *Fő-utca* 18800.
szám alá (Rózsavölgyi-
ház) helyezte át.

Értékes és maradandó!
Karácsonyi
ajándékok!
— Mindennemű ékszer —
raktárom tulhalmozottsága folytán a
legjutányosabban árusítok.
Kálmán Sándor
ékszerész, SZT.-LÁSZLÓ-TÉR.
Vidéki megrendeléseknek a leggyorsabban
teszek eleget.

TÁVIRATOK.

A pápa beteg.

Budapest, decz. 6. (Saj. tud. táv.) Rómából jelentik, hogy ő Szentsége meghült és erős torokbajról panaszkodik.

Tisza küzd a végletekig.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) Nagy fordulat állott be a politikában. Megbízható helyről nyert értesülés szerint *Tisza* István gróf a végletekig folytatni fogja erőszakos politikáját. *Tisza* nem retten vissza semmitől sem és el van tökélve megtörni az ellenzékét. Ezen csak egy segíthet, ha az ellenzék erős és biztos taktikával fog küzdeni a miniszterelnök erőszaka ellen.

Egy előkelő kormánypárti politikus kijelentése szerint *Tiszát* csak hetvenen fogják követni erőszakos politikájában. Ez a hetven hiva esküvel ígérte meg neki e hűséget

Szentiványi nem lép ki a szabad- elvű-pártból.

Budapest, decz. 6. (Saj. tud. táv.) Kormánypárti körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy *Szentiványi* Árpád kijelenti: senkinek sincs joga ahhoz, hogy róla azt hivesztelje, hogy ő ki fog lépni a szabadelvűpártból.

Leopold herceg a pápánál.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) Leopold orosz herceget ő Szentsége kihallgatáson fogadta. A herceg Merdenan kardinálnál látogatást tett s azután a Szent Péter templomot nézte meg.

Ellenzéki értekezletek.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) Az ellenzéki pártok pénteken délelőtt 9 órakor külön-külön értekezleteket tartanak, 10 órakor pedig az egyesült ellenzék fog gyűlést tartani.

Marosvásárhely tiltakozik.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. távirata) Marosvásárhely polgársága keddi gyűlésén tiltakozni fog az erőszak ellen. A gyűlésre *Kossuth* Ferenczet is meghívták.

Német ultimátum.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. távirat) Szödény—*Marich* László gróf a berlini magyarosztrák nagykövet Bécsbe érkezett és átadta a külügyminiszternek a németek ultimátumát.

Lukács Bécsben.

Budapest, december 6. (Saj. tud. táv.) Lukács László pénzügyminiszter Bécsbe utazott.

Vasuti katasztrófa.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) A kelenföldi állomáson ma egy személyvonat összeütközött egy tolató tehervonattal. A tehervonatnak 7 kocsija törött össze, míg a személyvonat kocsija közül 3 kisiklott. Nyolcz ember könnyebb sérülés szenvedett.

A háboruhoz.**Meggyuladt hajók.**

Budapest, decz. 5. (Saját tud. táv.) A japánok a 302 méteres dombrol lövöldözik a kikötőben levő hajókat. Három orosz hajó a kikötőben meggyuladt.

Javitják a hajókat.

Budapest, decz. 6. (Saját tud. táv.) Londoni hír szerint a japán hajók javításához erősen hozzáálltak a kikötőkben.

Az udvarból.

Bécs, decz. 6. Lipót Szalvator főherceg tegnap este innen Budapestre utazott. Frigyes főherceg és neje, valamint Mária Henriette főhercegnő tegnap este Pozsonyból ideérkeztek.

A földmívelési miniszter Bécsben.

Bécs, decz. 6. Tallián földmívelésügyi miniszter tegnap este Budapestre ideérkezett.

Az osztrák helyzet.

Bécs, december 6. Körber miniszterelnöknek a csehekkel folytatott tárgyalásairól a »Narodny Listy« a következőket írja:

Minden jel szerint Körber eddig nyakrafőre csak ígéret, de nem bírja magát cselekedetre elhatározni. Ha ő nem akar, mi sem akarunk. Csak akkor, ha Körber ünnepélyes alakban a korona tekintélyének pecsétje alatt kötelezi magát a képviselőinknek, hogy bizonyos megszabott határidőig teljesíti követeléseinket, csak akkor mondhat le a cseh klub az obstrukcióról.

Az új román vámtarifa.

Köln, decz. 6. A Köln. Ztg. bukaresti tudósítója jelenti tegnaptól, hogy jó forrásból arról értesült, hogy az új román vámtarifa e hó 14-én nem lép életbe. Feltehető, hogy a felirati vita után első sorban a költségvetést tárgyalják.

A második hágai kongresszus.

Washington, decz. 6. Hay külügyminiszter körjegyzéket készít a hágai egyezséget aláírt hatalmakhoz, melyben összeállítják azokat a feltételeket, amelyeket az amerikai kormány a második hágai tanácskozáásra való meghívókra kapott.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Érdeklődőnek, helyben. A szabadelvűpárt ülése teljesen zártkörű lévén, azon lapunk tudósítója nem jelenhetett meg. A kommunikét éjjel küldték be lapunknak, amikor szerkesztőnk nem volt benn. A »gyászmagyar« kifejezés így került be lapunkba. Mi másnak a meggyőződését tiszteletben tartjuk s hazafias érzését meg nem gyanúsítjuk, még ha ellenkezik is véleménye a miénkkel.

KÖZGAZDASÁG.**A gabonatözsde határidői.**

Budapest, decz. 6.	
Buza ápr.-re	10.34
Buza okt.	8.99
Rozs ápr.-re	8.01
Tengeri májusra 1905.	7.65

Zab okt.-re	7.59
Repcze aug.-ra	11.20

Értéktözsde.

Budapest, decz. 6.

Osztrákhitelrészvény	10.26
Magyar hitelrészvény	886.—
Leszámloló bank	463.—
Rimamurányi	530.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	644.—
Közuti vasut	584.—
Városi villamos vasut	344.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1904. decz. 6.

Magyar aranyjárdék 4%	118.75
Magyar koronajárdék 4%	98.20
Magyar koronajárdék 3 1/2%	88.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.20
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölesőn	20.8—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesőn	1.62
Osztrák járadék papírban	99.75
Osztrák járadék ezüstben	100.—
Osztrák járadék aranyban	120.—
Osztrák korona járadék	100.—
1860. oszt. államsorjegyek	1.56
Osztrák-magyar bankrészvény	16.30
Magyar hitelbank részvény	807.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	6772.5
Osztrák-magyar államvasuti részvény	653.—
20 frankos arany (Napoldor)	19.05
Német birodalmi márka	117.52
London vista	23.950
Páris vista	95.22
20 márkás arany	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**Magyar műbutorgyár**

részvénytársaság.

Gyártelep: BÉKÉSCSABÁN. Gyári-raktár: NAGYVÁRADON,
— Fő-utca Guttman ház. —

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választékban, vári árban.

Szolid, szabott árak!

Csak kérjen

GLOBUS

tisztító kivonatot mint az alant lévő rajz

883

mivel számos értéktelen utánzat lesz ajánlva

Fritz Schulz jun.Actiengesellschaft
Leipzig u. Eger.**Birtokbérlet.**

A jászóvári prépostság farnosi birtokát újabb 12 évre bérbe adja. Bérelni szándékozók zárt ajánlataikat alulirothoz nyujtsák be **1905. év január hó 1-ig.**

Bérelni szándékozóknak aluliroth közelebbi felvilágosítást ad.

Kelt Jászóvárban, (Abauj-Torna vármegye) nov. 29-én.

Szekeress Fr. Ödön,

jóság kormányzó.

Az egyetlen színművészeti hetilap a

SZINHAZ ÉS ÉLET.Szerkeszti: **Lenkey Lajos.**Ügyvezető: **Lenkey Zsigmond.**

Megjelenik vasárnaponként, legalább **20 oldalon.** — **Aktuális szövege, zeneművek, színpadi felvételek, szerzők és szereplők arcképei.** Évente több mint **1000 kép, 600 cikk.** *Bírálatok őszinte, tárgyilagos, menten minden befolyástól.*

Előfizetni bármely naptól lehet. *Negyedévre 3 korona, egyes szám 24 fillér. Mutatványszám ingyen.*

Kiadóhivatal: **BUDAPEST,****VIII., Baross-utca 59. sz.**

Hirdetések felvételnek
a legjutányosabb árban a lap
kiadóhivatalában.

BOROS I. órás és ékszerész

Nagyváradon.

Tisztelettel ért-sitem a n. é. közönséget hogy **óra- és ékszerüzletemet Nagyvárad, Fő-utca,** (Nyíri gyógyszerár mellett) jelentékenyen kibővítettem és a legfinomabb, legmodernebb árukkal szereltem fel.

Aliandó raktáron tartok nagy választékban legfinomabb kivitelű férfi és női arany-órákat, láncokat, valamint mindennemű arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt pótolva, üzletemben a legjobb minőségű lát-szerészeti cikkekkel is berendeztem, melyre a t. közönség b. figyelmét külön is felhívom.

Kitűző szerkezetű tula, ezüst és nikel zsebórák, szabályozott svájci óra órák nagy raktára.

Jutányos szolid árak.

Javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek. Az eddigi szives bizalmat megköszönve, további becses pártfogást kér, tisztelettel:

Boros I.

867.

órák és ékszerész.

PAPLANGYÁR

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Nagyváradon a mai kornak megfelelő, teljesen új berendezéssel paplangyárat alapítottam. Raktáron vannak mindég a legnagyobb választékban **Selyem, Cloth, Chasmir** és **karton paplanok**. Továbbá paplanhoz szükséges összes kellékek u. m. **atlaszok, Clothok és Chasmirok, Paplangombok paplan-varró-cérnák** és selymek

Felvállalok és átalakítok mérték szerint paplanokat és matraczokat. Olcsó, jó és szolid áruimról ugyszintén pontos kiszolgálásomról személyes meggyőződést kérve kiváló tisztelettel

HOFFER BERTALAN utóda **FÜRST R.**
Szilágyi Dezső- utca, (Adorján ház).

Uj divatáru üzlet! Uj divatáru üzlet!

Meglepetés karácsonyi és új évi ajándékokra!

Az ujonnan bevezetett rendszerem általános bámulatba ejtette a vevőközönséget.

Ar. it a karácsonyi vásár alkalmával meglepő egységes árak mellett czégem 10, 46, 63 krtért árusít felülmul minden képzeletet.

Azt látni kell, hogy bárki is fogalmat alkosson magának
500 vég divat zefir métere 10 kr.
500 vég 120 cz. gyapju scót-kelme 1 frt helyett 46 >
500 vég 120 cz. divat-kelme f.t 130 helyett 63 >

1 frt helyett 46 kr! -- Nem kiáltó reklam hanem tény!

Klein Menyhért divatáruháza
SZT, LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMLÖM MELÉTT.)

Az árak minden versenyen felül

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Köfaragó)-utca sarkán.

A legújabb meglepő zenélő automata-zongora.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy a téli unalmas estéket kellemessé teyem, szórakoztasásul egy oly **zenélő AUTOMATA-zongorát** állítottam föl, ami még nincs több és egy kitünő nagy gramafont és több játékdolgokat tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátom.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim**, melyeket kizárólag termelőktől szereztem be, mérsékelt árak, előzékeny, pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

743

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóakaróim szíves tudomására hozni, hogy

éttermemet megnagyobbítottam, úgy, hogy tisztelt vendégeim kényelmét megszerezsem. Most alkalmam van minden **társas összejövetelekhez tágas, szép termet rendelkezésre bocsájtani.**

Előzékeny kiszolgálás!

Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani ujonnan berendezett **VENDÉGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezésére áll.

Számos látogatást kérve tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN
vendéglős.

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyváradi-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:
Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)
Telefon összeköttetés.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja ujonnan nagyobbított és tökéletesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett műkertészeti telepét és virágcsarnokát, ahol menyasszonyi-, nyoszolyólányi-, örömanyai-, eljegyzési, bál-, bálányai-csokrok, bál legyezők, mell-, fej- és ruhacsokrok, uri gomblyuk és cotillon-csokrocskák, továbbá virágkosarak, lantok, bőségszaruk, jardínerek, virágházacskák, targoncák, virágkoscsik, ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk fölirattal vagy anélkül, babér, ficuslevél és pálmalombokból ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgonykeresztek stb. egész frissen levágott

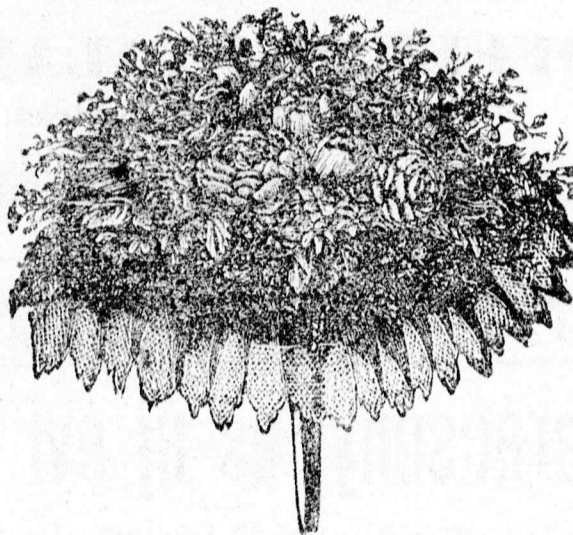
Élő virágokból:

Csokrok: menyasszonyi, koszorulányi, bál vagy bármily alkalmi szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig.

Csokrok: atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig.

Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban 8 frttól 12 frtig rózsá és Caméliákból a mi ezelőtt 15 egész 20 frtba került.

Csokrok: a legnagyobb mintá-
uak, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal 18-25 frtig a mi ezelőtt 40-50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszorúk: igen szép, tartós zöldék és szép virágokból díszítve 1-3 frtig.

Babérkoszorúk: ovál vagy ke-
rek alakban, igen szép virágokból dí-
szítve 2-5-10 frtig.

Ficus és Magnolia koszorúk:
a legnagyobb mintájuk a legértéke-
sebb és legfinomabb virágok és pálma-
lombokkal díszítve 10-25 frtig a mi
ezelőtt 35-40 frtba került.

A fentirt összes kertészeti tár-
gyak művirágból 20%-al olcsóbban
a lehető legcsinosab kiállításban és
a legjutányosabb árak mellett ké-
szítetnek.

Ugy a helybeli, mint a vidéki megrendelések teljesítésére kiváló gond fordítatik s a pontos elküldésért szavatosság vállalatik. Szemzés által nemesített, a leghálásabb virágzású és legkedveltebb fajokból összeválogatott 80.000 db magastörzsű és 50.000 db gyökérmes (Wurzelecht) rózsá van elárúsítás alá előkészítve. Az árak oly alacsonyak, hogy nincs az országban kertészet vagy rózsatelep, mely e tekintetben alantírt teleppel versenyre kelhetne. Árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szívesen szolgál

750.

a Nagyvárad-velencei műkertészeti- és rózsatelep
Nagyváradon.

Mindenkinek érdeke! Karácsonyi és új évi

bevásárlásait a

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI-féle

(B É M E R T É R)

hatóságilag engedélyezett végeladásban

beszerezni, hol mindennemű kézmű, divatáru, férfi és női
fehérműek, női és gyermek kabátok gyári áron

alul az üzlet teljes felosztása miatt végleg kiárusítatnak.

Berendezés eladó.

Üzlethelyiség kiadó.